

Sak 3 Regjeringens fiskeripolitikk

Fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth (Ap) la frem regjeringens «Kvotemelding 2.0» - «Folk, fisk og fellesskap» - 12. januar 2024. Regjeringen varslet omfattende endringer i kvotesystemet. Meldingens mål var å sikre forutsigbarhet og rettferdig ressursfordeling, med fokus på blant annet lengdeinndeling, tilbakefall av strukturkvoter og rammevilkår for kystflåten. Selv om hovedretningen nå er vedtatt, gjenstår det fortsatt en rekke viktige avklaringer. Det er ennå uklart hvordan flere av ordningene skal gjennomføres i praksis, hvordan regelverket skal utformes, og hvordan tilbakefall av struktur og andre rammer skal håndteres. Mangelen på avklaringer skaper usikkerhet for næringen og gjør det krevende å planlegge framover.

Regjeringen har de siste årene åpnet for en betydelig satsing på havvind, både gjennom formelle utlysninger av arealer og gjennom politiske signaler om videre utbygging. Sørlige Nordsjø II og Utsira Nord er allerede åpnet for konsesjonsprosesser, og regjeringen har varslet at flere nye områder skal lyses ut i tiden fremover. Det er også lagt opp til en trinnvis utbygging med mål om å etablere en storstilt havvindnæring i Norge. Samtidig arbeider regjeringen med å identifisere ytterligere egnede områder langs kysten, og har åpnet for at havvind kan få en større rolle i energiforsyningen og i utviklingen av ny industri. Dette innebærer at stadig større havområder vurderes for energiproduksjon, noe som skaper økende behov for avklaringer om arealbruk, sameksistens og konsekvensutredninger.

De siste årene har regjeringen gjennom flere budsjetttrunder redusert bevilgningene til Havforskningsinstituttet, noe som har fått tydelige konsekvenser for instituttets aktivitet og kapasitet. HI har måttet selge forskningsfartøy, redusere antall toktdøgn og nedbemanne, noe som igjen har svekket datagrunnlaget for flere bestandsvurderinger. Selv om regjeringen har signalisert et ønske om å styrke kunnskapsgrunnlaget i havforvaltningen, har økningene som er gitt ikke kompensert for tidligere kutt. Dette har ført til større usikkerhet i kvoterådene, mindre forskning på viktige arter og begrenset ressurser til å følge opp nye utfordringer som økende bestander av sjøpattedyr, havvindutbygging og mulig gruvedrift på havbunnen.

Snøkrabbefisket på norsk sokkel har de siste årene vært gjennom store endringer. Etter flere år med økt innsats og bekymring for overkapasitet, ble det besluttet å lukke snøkrabbefisket for å sikre en mer kontrollert og bærekraftig utvikling av næringen. Kriterier for hvem som skulle få delta, hvordan kvoter skulle fordeles, og hvordan kapasiteten i fisket skulle tilpasses ressursgrunnlaget ble bestemt av departementet. I denne prosessen har det oppstått betydelige forsinkelser. Flere rederier fikk ikke svar på klagesakene sine før langt etter sesongstart i fjor, noe som skapte både usikkerhet og økonomiske utfordringer for næringsaktørene. Prosessen rundt lukkingen er møtt med kritikk fra næring og spørsmål fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen.